

Praznovali so na gradu Turn

Na slavnostni akademiji ob prazniku občine Preddvor so v parku ob gradu Turn podelili občinski priznanji.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – Praznujejo v čast Josipine Urbančič Turnograjske, rojene pred 182 leti na gradu Turn, kjer je tudi ustvarjala. Danes poleg replike nagrobnega spomenika nanjo spominja tudi spominska soba, v njej pa bodo odslej prikazovali film o Josipini, ki ga je občinstvo prvič videlo prav ob občinskem prazniku. Zbrane je uvodoma pozdravila gostiteljica Andreja Valant, direktorica Doma starejših občanov Preddvor, in za njo župan občine Preddvor Miran Zadnikar. Dejal je, da ob praznikih običajno odpirajo nove objekte in končujejo pomembne projekte. Letos tega ni, ker je občina sredi največjega projekta v zgodovini občine, pet milijonov vredne naložbe v gradnjo infrastrukture, ki jo sofinancira Evropska unija. Gradbišča so v petih vaseh, dela bodo končana avgusta.

Pač pa je župan ob prazniku podelil občinski priznanji, malo plaketo občine Mileni Zupin in plaketo Josipine Turnograjske Stanetu Niču. Zupinova poldrugo desetletje vodi skoraj tisoččlansko Društvo bolnikov z osteoporozo Kranj z okoli 40 terapevtskimi vadbami, predavanji, pohodi, jogo, nordijsko hojo in drugimi programi za ohranjanje zdravja. Je tudi predsednica Rdečega križa v Preddvoru,

kjer organizira krvodajalske akcije, skrbi za meritve krvnega tlaka, holesterola, kostne gostote ... Prostovoljsko delovanje Staneta Niča pa je povezano s športom (bil je odličen preddvorski rokometiš), gasilstvom, folkloro, poezijo (bil je pesnik v iskrški literarni skupini), fotografijo (bil je učitelj fotografiranja v preddvorski osnovni šoli) in igrilstvom (v domači gledališki skupini je nanizal kar šestnajst velikih igralskih vlog).

O Josipini Turnograjski je zelo čustveno spregovorila slavnostna govornica ddr. Mira Delavec Touhami, ki je pisateljica, pesnica in skladateljica s Turna posvetila pol svojega življenja. Raziskovala je njeno življenje in delo, brala njeno obsežno korespondenco z zaročencem Lovrom Tomanom in spoznava njen intimni svet. Josipini v 19. stoletju ni bilo lahko v svetu ustvarjanja, ki so ga obvladovali moški, ko slovenska beseda ni bila priznana in ko je vladala cenzura. Turnograjska, zavedna Slovenka, je v svojem kratkem življenju ustvarila več povesti in pesmi, ki po mnenju govornice niso dovolj cenjene. Toda Josipina, njen domači učitelj Lovro Pintar, pomemben tudi kot začetnik sadjarstva, njen sodobnik Matija Valjavec so s svojimi sporočili pomembno prispevali h kulturni identiteti Slovencev, zato morajo biti preddvorski

Župan Miran Zadnikar z nagrajencema Mileno Zupin in Stanetom Ničem / Foto: Tina Dokl

Mira Delavec Touhami in Aleš Petrič, režiser kratkega filma o Josipini Turnograjski / Foto: Tina Dokl

rojaki nanje ponosni. Josipina je v tujini bolj cenjena kot doma, ugotavlja Delavčeva, ki že leta sama skrbi za njen grob v Gradcu, doma pa ima v kleti njeno spominsko ploščo, ki je nihče ne želi, kajti pri slovenskih oblasteh zama-

trka na vrata, da bi prvi slovenski pesniki, pisateljici in skladateljici priznali mesto, ki ji gre.

Kulturni program slavnostne akademije sta z violino in kitaro polepšala Ana Novak in Žiga Janežič.